
РОЗДІЛ VII. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

УДК 342.92

DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.04.41>

ПРИНЦИПИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Гапон В.О.,

*аспірант кафедри галузевого права
та загально-правових дисциплін*

Інституту права та суспільних відносин

ЗВО «Відкритого міжнародного університету розвитку людини «УКРАЇНА»

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0936-6765>

Гапон В.О. Принципи адміністративного – правового регулювання волонтерської ді- яльності в Україні.

Стаття присвячена дослідженню питань щодо дослідження основних принципів адміністративно-правового регулювання волонтерської діяльності в Україні. Обґрунтовано, що одним із елементів громадянського суспільства, на розвиток та вивчення якого останнім часом звернено увагу держави та наукової спільноти, є волонтерство.

В даній статті аргументовано, що адміністративно-правове регулювання волонтерської діяльності можна визначити як здійснення уповноваженими суб'єктами на основі норм права через спеціальні механізми закріплення, упорядкування, реалізації, захисту та охорони суспільних відносин у сфері волонтерства.

Визначено, що волонтерська діяльність – це широке коло діяльності, включаючи традиційні форми взаємодопомоги та самопомоги, офіційне надання послуг та інші форми громадянської участі, що здійснюється добровільно на благо широкому загалу без розрахунку на грошову винагороду.

Аргументовано, що волонтерство – це добровільна діяльність, обрана свідомо особою і яка не переслідує комерційної вигоди. Волонтерство є проявом громадської активності та громадянської відповідальності, що сприяє формуванню позитивного іміджу держави та розвитку громадянського суспільства.

Необхідність регулювання волонтерської діяльності зумовлена тим, що ця діяльність має велике значення для розвитку суспільства та вирішення соціальних проблем. Волонтери допомагають людям у складних життєвих ситуаціях, підтримують соціальні проекти та ініціативи, забезпечуючи належну якість життя для різних категорій населення.

Проаналізовано основні принципи адміністративно-правового регулювання волонтерської діяльності в Україні.

Відзначено, що відповідно і в умовах сьогодення волонтерство в нашій державі показує значні обсяги та залученість молоді до здійснення такого роду діяльності як в Україні, так і за її межами.

Запропоновано під принципами адміністративно-правового регулювання волонтерської діяльності розуміти основоположні та керівні засади добросовісного виконання дій волонтерами покладених на них завдань, спрямованих на створення сприятливого правового середовища щодо функціонування та розвитку волонтерської діяльності.

Обґрунтовано, що принципи адміністративно-правового регулювання волонтерської діяльності базуються як на загально-правових, так і на спеціально-правових принципах.

Ключові слова: принципи, адміністративно-правове регулювання, волонтерська діяльність, волонтери, правове регулювання, волонтерський рух, держава.

Gapon V.O. Principles of administrative and legal regulation of volunteer activities in Ukraine.

The article is devoted to the study of issues related to the study of the main principles of administrative and legal regulation of volunteering in Ukraine. It is substantiated that volunteering is one of the elements of civil society, the development and study of which has recently received the attention of the state and the scientific community.

This article argues that the administrative and legal regulation of volunteering can be defined as implementation by authorized subjects based on legal norms through special mechanisms for establishing,

organizing, implementing, protecting and protecting social relations in the field of volunteering.

It was determined that volunteering is a wide range of activities, including traditional forms of mutual and self-help, official provision of services and other forms of civic participation, which is carried out voluntarily for the benefit of the general public without expectation of monetary reward.

It is argued that volunteering is a voluntary activity consciously chosen by a person and not pursued for commercial gain. Volunteering is a manifestation of civic activity and civic responsibility that promotes the formation of a positive image of the state and the development of civil society.

The need to regulate volunteer activities is due to the fact that this activity is of great importance for the development of society and the solution of social problems. Volunteers help people in difficult life situations, support social projects and initiatives, providing a decent quality of life for various categories of the population.

The main principles of administrative and legal regulation of volunteering in Ukraine are analyzed.

It was noted that, accordingly, and in today's conditions, volunteering in our country shows significant volumes and the involvement of young people in this type of activity both in Ukraine and abroad.

It is proposed to understand the principles of administrative and legal regulation of volunteering as the fundamental and guiding principles of conscientious performance by volunteers of tasks assigned to them, aimed at creating a favorable legal environment for the functioning and development of volunteering.

It is substantiated that the principles of administrative and legal regulation of volunteer activity are based on both basic and optional principles.

Key words: principles, administrative and legal regulation, volunteer activity, volunteers, legal regulation, volunteer movement, state.

Постановка проблеми. Волонтерська діяльність нині є дуже затребуваною. Регулярно суспільству доводиться стикатися з низкою труднощів (війна, стихійні лиха, епідемії та інше). Без допомоги волонтерських організацій обійтись державі дуже складно. Найчастіше люди, опинившись у тяжкій життєвій ситуації, отримують допомогу не від близьких родичів, а від волонтерів. Тобто, волонтерська діяльність має суспільний характер.

Все частіше у сучасному інформаційному просторі ми чуємо про значущість соціального феномену волонтерства для розвитку міст, окремих регіонів, країн та світової спільноти загалом. Все більше кажуть, пишуть про ті масштаби, які охоплюються цим явищем, про ту користь, яку несе цей суспільний рух людському суспільству.

Як феномен сучасного суспільства волонтерство реалізується у різноманітній соціально-орієнтованій діяльності, включаючи соціально-побутову, інформаційно-правову, екологічну, спортивну, медичну та інші сфери. Особливої затребуваності робота волонтерів набула у зв'язку з несприятливою епідеміологічною обстановкою, що склалася у 2020-2021 р.р. викликаной поширенням коронавірусної інфекції.

Однак на території України відбувся найпотужніший сплеск українського волонтерства у 2022 році після повномасштабного вторгнення російської федерації. Волонтерами стала майже вся країна. Тобто на зброю та техніку для Збройних Сил України вони здійснюють збір коштів, в'яжуть шкарпетки та шапки, плетуть маскувальні сітки, допомагають внутрішньо переміщеним особам, постраждалим допомагають відбудовувати зруйновані будинки тощо. Відтак наше ставлення до волонтерства повністю змінив початок повномасштабної війни. Адже до даної діяльності почали долучатися навіть ті, хто раніше й не задумувався про таке. В даних умовах сьогодення для життєдіяльності нашої держави організація волонтерського руху має вагомим значення. Такі приклади є численними, але вони не охоплюють усіх масштабів гуманності українського народу та їхньої моральної свідомості.

Саме діяльність волонтерів в умовах воєнного стану стала доволі потужною зброєю, тому що волонтери допомагають усіма можливими способами та засобами українській армії, наближаючи тим самим перемогу.

Для сучасної України волонтерство являється дуже значним феноменом. Волонтерство у нашій державі починає набувати своїх характерних рис розвитку під впливом історичних та культурних традицій, соціально-економічних та політичних факторів. В даний час волонтерство в українському суспільстві сприймається як важливий ресурс соціального та економічного розвитку, підвищення якості життя, здатний вирішувати суспільно значущі завдання на місцевому, регіональному та державному рівнях.

Проте, на сьогодні проблему не вирішено комплексно, багато сторін зазначеного феномену залишаються маловивченими, найчастіше увага авторів зосереджена на окремих аспектах українського волонтерства.

Адміністративно-правове регулювання волонтерської діяльності в Україні є вагомим, оскільки саме ефективне адміністративно-правове регулювання виступає одним із основних чинників формування волонтерського руху у нашій державі. А принципи адміністративно-правового регулювання виступають тими головними засадами, на яких ґрунтується уся система адміністративно-правового регулювання волонтерства в Україні.

Проте, у доктрині сучасного адміністративного права питання принципів адміністративно-правового регулювання волонтерської діяльності в Україні досліджено не було, що і зумовлює актуальність дослідження даної теми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідженню питання щодо основних теоретичних засад правового регулювання здійснення волонтерської діяльності присвячені праці таких вчених, як: В.В. Вашкович, В.Л. Голуб, П.В. Горінов, Р.Г. Драпушко, Г.М. Закалик, О.М. Коротков, Ю.В. Кривенко, Т.Л. Лях, Р.А. Сербин, В.С. Сірко, К.О. Сидоренко, Н.М. Шувар та інших.

Метою даної статті є дослідження та визначення основних принципів адміністративно-правового регулювання волонтерської діяльності в Україні.

Виклад основного матеріалу. Одним із елементів громадянського суспільства, на розвиток та вивчення якого останнім часом звернено увагу держави та наукової спільноти, є волонтерство.

Невід'ємною складовою усіх демократичних правових держав світу є розвинуте громадянське суспільство, де волонтерство виступає одним із головних інститутів, котре було визнано важливим чинником у розвитку людства ще у 2001 році, коли 126 держав-членів Організації Об'єднаних Націй спільно підготували резолюцію Генеральної Асамблеї ООН на завершення Міжнародного року волонтерів стосовно засобів заохочення та підтримки волонтерства, мета якого полягає у приверненні уваги спільноти до діяльності людей, які витрачають особистий час на безоплатну допомогу іншим, а також у заохоченні більшої кількості людей до даного виду діяльності.

Наша держава також не стояла осторонь, саме тому в Україні пріоритетним стратегічним напрямком державної політики розвитку громадянського суспільства стало сприяння волонтерській діяльності, яка є однією із форм громадської активності, що відіграє важливу роль у формуванні громадянської культури, побудови соціально-правової держави та підвищенню рівня правової культури суспільства, яка, як відзначають окремі дослідники «є одним із важливих факторів, який впливає на усі сфери життєдіяльності суспільства, в тому числі на правомірну поведінку та рівень правосвідомості громадян» [1, с. 10], що у нинішніх умовах є особливо актуальним.

Волонтерство – діяльність, яка за своєю природою просоціальна у цільовому, процесуальному, змістовному, технологічному компонентах. Включаючись у волонтерську діяльність, людина прагне на безоплатних засадах вплинути на трансформацію сучасного йому суспільства, зробити його кращим.

Відповідно до Закону України «Про волонтерську діяльність», волонтерська діяльність – добровільна, соціально спрямована, неприбуткова

діяльність, що здійснюється волонтерами шляхом надання волонтерської допомоги. У даному законодавчому акті волонтерська діяльність визначається як форма благодійної діяльності [2].

Варто відзначити, що в даний час існує чимало наукових визначень поняття «волонтерська діяльність». Так, у своїй роботі Р.А. Сербина зазначає, що волонтерська діяльність є особливою формою благодійної діяльності, яка проявляється безпосередньо у громадській участі в суспільно корисних справах без очікуваної фінансової винагороди, заснована на безкорисливості, добровільності, соціальній спрямованості, є неприбутковою діяльністю, що здійснюється шляхом надання волонтерської допомоги волонтерами та волонтерськими організаціями [3, с. 103].

На думку Ю.В. Кривенко, волонтерська діяльність є добровільною, безоплатною, соціально спрямованою, неприбутковою діяльністю, що здійснюється волонтерами та волонтерськими організаціями [4, с. 44].

У свою чергу І.Д. Зверева волонтерську діяльність визначає як «добровільний вибір діяльності, який відображає особисті погляди й позиції; активна участь громадянина в суспільному житті, що виражається зазвичай у спільній діяльності в межах різного роду асоціацій, сприяє покращенню якості життя, особистому процвітанню та поглибленню солідарності, реалізації основних потреб на шляху утвердження більш справедливого й мирного суспільства, більш збалансованому економічному та соціальному розвитку, створенню нових робочих місць і професій, а також як національну ідею – ідею милосердя та доброчинності» [5, с. 62].

Таким чином, волонтерська діяльність – це широке коло діяльності, включаючи традиційні форми взаємодопомоги та самопомоги, офіційне надання послуг та інші форми громадської участі, що здійснюється добровільно на благо широкому загалу без розрахунку на грошову винагороду. Тобто це добровільна діяльність (добровільна праця), що здійснюється на основі вільного вибору особисто та безоплатно на користь фізичних осіб, юридичних осіб, соціальних груп чи суспільства в цілому. Тобто, волонтерство є добровільною діяльністю, заснованою на ідеях безкорисливого служіння гуманним ідеалам людства і не переслідує цілей отримання прибутку, отримання досвіду або кар'єрного зростання; процес отримання всебічного задоволення своїх особистих та соціальних потреб шляхом надання допомоги іншим людям.

Завдяки своїй особливій природі, як зауважує Т.Л. Лях, волонтерство являється вагомим соціальним явищем, ефективним способом вирішення складних проблем людини та суспільства, джерелом нешаблонних підходів щодо їх розв'язання, різновидом участі будь-якого представника

суспільства задля покращення якості життя [6, с. 194].

Для того, щоб визначити поняття принципів адміністративно-правового регулювання волонтерської діяльності в Україні, необхідно з'ясувати, що являє собою адміністративно-правове регулювання інституту волонтерства загалом.

Учені-адміністративісти, такі як В.В. Галунько, В.І. Олефір, Ю.В. Гридасов, А.А. Іванищук, С.О. Короєд зазначають, що адміністративно-правове регулювання – це цілеспрямований вплив норм адміністративного права на суспільні відносини з метою забезпечення за допомогою адміністративно-правових засобів прав, свобод і публічних законних інтересів фізичних та юридичних осіб, нормального функціонування громадянського суспільства та держави [7, с. 323-324].

У своєму дослідженні О. В. Надьон доходить висновку, що специфіка адміністративно-правового регулювання визначається не лише у особливостях адміністративних норм, а у тому, що «адміністративне право дає можливість розкрити форми та методи діяльності органів державної влади» [8, с. 18-19].

Адміністративно-правове регулювання, вчені, розглядають як вплив суб'єктів публічної адміністрації, здійснюваний усією системою адміністративно-правових засобів на суспільні відносини з метою їх упорядкування, закріплення, розвитку та охорони [9, с. 211].

Однак, як відзначає В.Л. Голуб, одним із ключових аспектів взаємовідносин держави та суспільства у сфері волонтерства є адміністративно-правове забезпечення волонтерської діяльності, оскільки встановлює певні правила «гри», де учасниками виступають держава та суспільство, а полем гри виступає сфера волонтерської діяльності [10, с. 73].

У своєму дослідженні В.С. Сірко до основних напрямів адміністративно-правового забезпечення волонтерської діяльності відносить: а) функціонування волонтерських організацій, організацій та установ, що залучають до своєї діяльності волонтерів; б) державна реєстрація волонтерських організацій, організацій та установ, що залучають до своєї діяльності волонтерів; в) контроль та нагляд за діяльністю волонтерських організацій, установ та організацій, що залучають до своєї діяльності волонтерів у межах, визначених законодавством; г) припинення діяльності волонтерів та волонтерських організацій; д) забезпечення соціального захисту волонтерів; ж) застосування заходів державного примусу та відповідальності щодо волонтерів, волонтерських організацій, організацій та установ, що залучають до своєї діяльності волонтерів [11, с. 105-106].

Так, адміністративно-правове забезпечення волонтерської діяльності, на думку В.В. Сірко, є здійснення на підставі норм права уповноваже-

ними суб'єктами, завдяки спеціальному механізму упорядкування, закріплення, реалізація, захист та охорона суспільних відносин у сфері волонтерства. До ознак адміністративно-правового регулювання волонтерської діяльності авторка відносить наступні: практичне втілення конституційно закріплених положень щодо права громадян на надання безоплатної допомоги суб'єктам, яким вона є необхідною; вплив органів державної влади на волонтерські організації та волонтерів; органи державної влади й місцевого самоврядування є суб'єктами, які здійснюють забезпечення волонтерської діяльності; діяльність волонтерських організацій та окремих волонтерів виступають об'єктом регулювання [12].

Варто відмітити, під правовим забезпеченням волонтерської діяльності розуміється здійснення уповноваженими суб'єктами за допомогою норм права завдяки спеціальному механізму впорядкування, закріплення, реалізація, захист та охорона суспільних відносин у сфері волонтерства.

Таким чином, адміністративно-правове регулювання волонтерської діяльності можна визначити як здійснення уповноваженими суб'єктами на основі норм адміністративного права через спеціальні механізми закріплення, упорядкування, реалізації, захисту та охорони суспільних відносин у сфері волонтерства.

Виходячи із вище наведеного, на нашу думку, до основних ознак адміністративно-правового регулювання волонтерської діяльності: діяльність волонтерських організацій та окремих волонтерів виступають об'єктом адміністративного регулювання; практичне здійснення конституційно закріплених положень про право громадян на надання безоплатної допомоги суб'єктам, яким вона необхідна; вплив органів державної влади на волонтерські організації та волонтерів; органи державної влади та місцевого самоврядування є суб'єктами, які здійснюють забезпечення волонтерської діяльності.

Основне завдання адміністративно-правового регулювання волонтерської діяльності полягає у своєчасному та успішному забезпеченні потреб людей та держави, адекватному відображенні у законодавчих та підзаконних актах змісту та структури волонтерської діяльності, створенні сприятливого правового середовища щодо функціонування та розвитку волонтерської діяльності загалом.

Що стосується поняття «принципи», то в перекладі (з лат. *principium* – основа, першооснова) тлумачиться як основне вихідне положення. Комплекс загально юридичних та спеціальних принципів, які відносяться до даної галузі права, спрямований на визначення її юридичної природи [13, с. 29].

Волонтерська діяльність, згідно із Законом України «Про волонтерську діяльність», ґрунту-

ється на принципах законності, гуманності, рівності, добровільності, безоплатності, неприбутковості [2].

Слід відзначити, що 14 вересня 1990 р. на XI Конгресі Міжнародної Асоціації Волонтерів внаслідок об'єднання зусиль світового волонтерства була прийнята Загальна декларація волонтерів, відповідно до якої волонтери сповідують і дотримуються таких принципів, як: визнають рівність колективних та індивідуальних потреб; ставлять собі за мету перетворити волонтерство в засіб особистого процвітання, набуття нових знань та навичок, удосконалення здібностей, стимулюючи для цього ініціативу й творчість людей, даючи можливість кожному бути творцем, а не користувачем; надають взаємну допомогу, безкорисливі послуги особисто чи організовано; стимулюють почуття відповідальності, заохочують колективну та міжнародну солідарність; визнають право на об'єднання усіх людей: чоловіків, жінок, дітей, незалежно від їхньої расової та релігійної приналежності, фізичних особливостей, соціального та матеріального стану [14].

Принципи волонтерської діяльності, як зазначає К.О. Сидоренко, це «основні вихідні положення (головні ідеї) та закономірності, котрі закладено в основу даного виду діяльності, що визначають засади надання та/чи здійснення безкорисливих, соціально спрямованих робіт/послуг волонтерами та/чи волонтерськими організаціями» [15, с. 13].

На думку Ю.В. Кривенко, принципи здійснення волонтерської діяльності базуються на загально-правових принципах, до яких належать: принцип верховенства права, законності, юридичної рівності, справедливості, демократизму, соціальної свободи, соціального і громадянського обов'язку, національної рівноправності, рівності громадян перед законом, гуманізму, взаємної відповідальності держави й особистості, непорушності прав людини, політичного, ідеологічного й економічного плюралізму та відображають специфічні особливості здійснення волонтерської діяльності [16, с. 249].

У своїй роботі А.Й. Капська, Н.М. Комарова та Р.Х. Вайнола виділили такі принципи волонтерської діяльності, як: законності (здійснення волонтерської діяльності відповідно до норм чинного законодавства); безкорисливості (відсутність у відносинах між волонтером і клієнтом матеріальної зацікавленості); альтруїзму (готовність волонтера до здійснення діяльності, спрямованої на вирішення важкої життєвої ситуації клієнтів, при цьому інтереси клієнтів є переважаючими); гласності (відкритість волонтерської роботи для суспільного ознайомлення й обговорення); гуманізму (вияв доброзичливості, дотримання прав людини, толерантне ставлення волонтера до клієнта); добровільності (лише за бажанням залучення до волон-

терської роботи); чуйності (готовність волонтера вчасно допомогти людині, яка потребує допомоги); милосердності (зміст волонтерської роботи, заснований на готовності волонтера допомогти людям через співчуття, людяність); самовідданості (пріоритетність у волонтерській роботі інтересів клієнта і наявність під час вирішення важкої життєвої ситуації клієнта оптимізму у волонтера); партнерства (спільний, не ізольований стиль відносин між фахівцем із соціальної роботи та клієнта; належне ставлення один до одного); співчуття (гуманне ставлення до клієнтів) [17, с. 57].

Фактично, усі ці принципи повинні бути враховані при формуванні адміністративно-правового регулювання інституту волонтерства. Оскільки принципи волонтерської діяльності достатньо відображені на законодавчому рівні, то вважаємо за доцільне виділити та зупинитися на особливостях принципів адміністративно-правового регулювання волонтерської діяльності, а саме:

- принцип *законності* означає основоположні засади, законодавчі вимоги, які виступають підґрунтям формування норм права та яким повинна відповідати поведінка учасників волонтерської діяльності;

- принцип *добровільної участі громадян у волонтерській діяльності* (свобода праці) є сутнісним принципом волонтерства поряд з безоплатністю, але в порівнянні з останньою, носить абсолютний характер, у той час як решта усіх принципів, включаючи безоплатність, слід розглядати відносно, в тому числі з врахуванням сумісності з іншими принципами. Тобто даний принцип передбачає самостійне прийняття рішення щодо зайняття волонтерською діяльністю;

- принцип *безоплатності* (альтруїзм, безкорисливість) носить відносний характер: як таку оплату або заробітну плату волонтер за послуги не отримує, як не відбувається і кар'єрного зростання волонтера. Тобто даний принцип означає відсутність оплати за здійснення волонтерської діяльності, надання волонтерської допомоги;

- принцип *гласності* поширюється на усіх учасників добровільної (волонтерської) діяльності: як самих добровольців (волонтерів), так і одержувачів їх допомоги, і може бути обмежена лише в тих випадках, коли зачіпається сімейна таємниця, персональні дані або інша інформація, що визначається відповідно до чинного законодавства тієї чи іншої держави.

- принцип *загальнодоступності та недискримінації* виступають спорідненими принципами, при цьому перший означає, що можливість брати участь у волонтерських заходах відкрита абсолютно перед усіма людьми без будь-яких привілеїв, незалежно від статі, віросповідання, національності, мови, соціального статусу, віку; другий уточнює, що знову ж таки дотримання

принципу законності вимагає, щоб будь-які обмеження відбувалися тільки в межах закону та/або мали об'єктивний характер;

- принцип *забезпечення безпеки* діяльності волонтерів, що виявляється у вимозі законодавця здійснювати безоплатну видачу засобів індивідуального захисту, спецодягу, сплату страхових внесків на добровільне медичне страхування волонтера або на страхування його життя чи здоров'я або відшкодування самостійно сплачених волонтером названих товарів та послуг. Важливо, щоб держава забезпечувала достатній рівень соціального та правового захисту волонтерів, які знаходяться під впливом безпекових ризиків. Це можна зробити шляхом забезпечення волонтерів додатковими страховками, компенсаціями за травми та з допомогою інших форм підтримки;

- принцип *раціональності* у забезпеченні прав та інтересів волонтерів у зв'язку із здійсненням волонтерської діяльності. Це може включати забезпечення юридичної допомоги та консультування, підтримки в медичних справах, психологічної підтримки тощо.

- принцип *урахування європейських стандартів* щодо волонтерської діяльності, оскільки вступ України до Європейського Союзу залежить, зокрема, і від приведення нормативно-правового регулювання у відповідність до європейських стандартів.

Слід зауважити, що українці з початку воєнних дій об'єднувались та допомагали як армії, так і цивільним, проявляючи при цьому стійкість, мужність та самопожертву, що пояснюється співчутливою рисою характеру українського народу, яка проявляється в особливо критичні періоди життя. В умовах сьогодення волонтерство в нашій державі показує значні обсяги та залученість молоді до здійснення такого роду діяльності як в Україні, так і за її межами.

Вбачається за доцільне, також, звернути увагу на принцип субсидіарності у наданні в межах фінансування місцевих органів влади фінансової допомоги волонтерам, які під час здійснення заходів із забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією РФ проти України, надають допомогу ЗСУ чи іншим силовим структурам, і отримали інвалідність внаслідок поранення (травми, контузії або каліцтва) під час надання допомоги.

Як відзначають окремі науковці, що непоодиноким явищем у сучасному суспільстві є волонтерська діяльність. У розвинених країнах, безперечно, волонтерський рух є більш поширеним. Автори відзначають, що на більш і страждання українського народу відгукнулося багато країн не лише на рівні державних установ, але й окремих громадян. На сьогодні волонтерство як у світі загалом, так і в Україні зокрема продовжує своє

існування, оскільки є вимогою часу і потребою суспільства [18, с. 109].

У зв'язку з цим, важливим є вдосконалення адміністративно-правового регулювання волонтерської діяльності в Україні на основі принципів такого регулювання, зокрема, завдяки проведенню наступних заходів, як: запровадження регіональних програм волонтерської діяльності та залучення громадян до участі в таких програмах; підтримання та заохочення розвитку волонтерської діяльності; вдосконалення та розвиток нормативно-правового регулювання волонтерської діяльності, особливо на регіональному рівні, що дозволить залучити волонтерів до важливих економіко-правових подій нашої держави та збільшить довіру до влади та інститутів держави; забезпечення безпеки волонтерів під час здійснення своєї діяльності у зоні операції об'єднаних сил; визначення форм державної підтримки волонтерів; забезпечення реалізації сукупності адміністративно-правових засобів, з допомогою яких здійснюється цілеспрямований вплив на суспільні відносини у сфері здійснення волонтерської діяльності.

Висновки. Отже, під принципами адміністративно-правового регулювання волонтерської діяльності варто розуміти основоположні та керівні засади здійснення волонтерської діяльності, спрямованої на створення сприятливого правового середовища щодо її функціонування та розвитку.

До принципів адміністративно-правового регулювання волонтерської діяльності ми відносимо такі принципи: законності, верховенства права, юридичної рівності, взаємної відповідальності держави й особистості, гласності, справедливості, безоплатності, соціальної свободи, демократизму, гуманізму, рівності громадян перед законом, та двох факультативних принципів, які відображають специфіку здійснення волонтерської діяльності: загальнодоступності та недискримінації, забезпечення безпеки, раціональності, урахування європейських стандартів.

Крім того, управління волонтерським рухом повинно здійснюватися з врахуванням таких принципів, як: надання необхідних ресурсів та інформації; популяризації; гуманних взаємовідносин; реалістичності; взаємодопомоги.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Драпушко Р.Г., Горінов П.В. Сучасні виклики і загрози правової культури молоді. *Аналітично-порівняльне право*. 2021. № 4. С. 9–16.
2. Про волонтерську діяльність: Закон України від 19 квітня 2011 року № 3236-VI. *Відомості Верховної ради України*. 2011. № 42. Ст. 435.
3. Сербин Р.А. Адміністративно-правова характеристика загальносоціальних форм

- благодійної діяльності. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 1. С. 103–107.
4. Кривенко Ю.В. Волонтерська діяльність: поняття та ознаки. *Часопис цивілістики*. 2015. Випуск 18. С. 41–44. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chas_2015_18_11.
 5. Соціальна педагогіка: теорія і технології: підручник за ред. І.Д. Зверєвої. К.: Центр навчальної літератури. 2006. 316 с.
 6. Лях Т.Л. Проблеми нормативно-правового забезпечення волонтерської діяльності в Україні. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка*. 2012. № 1 (104). С. 194–195.
 7. Адміністративне право України: у 2-х т.: підручник Т. 1: Загальне адміністративне право. Академічний курс. В.В. Галуцько, В.І. Олефір, Ю.В. Гридасов, А.А. Іванищук, С.О. Короєд. Херсон: ХМД. 2013. 396 с.
 8. Надьон О.В. Адміністративно-правове забезпечення фінансової безпеки банків: поняття та необхідні ознаки. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. 2016. Вип. 39(2). С. 17–21.
 9. Адміністративне право України. Т. 1. Загальне адміністративне право: навчальний посібник. [В.В. Галуцько, В.І. Курило, С.О. Короєд, О.Ю. Дрозд, І.В. Гиренко, О.М. Єщук, І.М. Риженко, А.А. Іванищук, Р.Д. Саунін, І.М. Ямкова]; за ред. проф. В.В. Галуцька. Херсон: Грінь Д.С., 2015. 272 с.
 10. Голуб В.Л. Сутність державної політики у сфері волонтерської діяльності та особливості її впровадження в Україні. *Актуальні проблеми державного управління*. 2014. Вип. 4 (60). С. 73–77.
 11. Сірко В.С. Адміністративно-правове регулювання волонтерської діяльності в Україні. Дис. ... канд. юрид. наук.: спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Одеса. 2018. 254 с.
 12. Сірко В.С. Поняття адміністративно-правового забезпечення волонтерської діяльності в Україні. *Правова просвіта*. 2018. № 8. URL: <http://www.pravo.nayka.com.ua/?n=8&y=2018>.
 13. Ковалів М.В., Єсімов С.С. Принципи адміністративно-правового регулювання забезпечення економічної безпеки у контексті Стратегії національної безпеки України. *Law & Sciences = Право та науки*. 2018. № 1. URL: http://dSPACE.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2683/1/Law%20%26%20Sciences_2018_1-29-34.pdf.
 14. Загальна Декларація Волонтерів, прийнята на XI Конгресі Міжнародної Асоціації Волонтерів 14 вересня 1990 р. URL: http://www.ni.biz.ua/2/2_7/2_78999_osnovnieprintsipi-dvizheniya.html.
 15. Сидоренко К.О. Адміністративно-правове регулювання волонтерської діяльності в Україні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Запоріжжя. 2013. 20 с.
 16. Кривенко Ю.В. Принципи здійснення волонтерської діяльності. «*Young Scientist*». 2016. № 6 (33). С. 246–250. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/6/61.pdf>.
 17. Волонтерський рух в Україні: тенденції розвитку. Р.Х. Вайнола, А.Й. Капська, Н.М. Комарова. Київ: Академпрес. 1999. 112 с.
 18. Закалик Г.М., Коропатов О.М., Шувар Н.М. Волонтерська діяльність в Україні: історія, сьогодення та євроінтеграція. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2022. № 4. Ч. 1. С. 104–110. URL: http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2022/4/part_1/17.pdf.